

התעוררות רבה בציבור בענין תספורות כהלכה

ביתר עילית ♦ סיון תשע"ט

כהררים התלויים בשערה...

אפילו מבלי משים, הגיעו לעבור על איסורים דאורייתא, החלים על המקיף ועל הניקף. יודגש, שמדובר על עשרות איסורים דאורייתא בתספורת אחת!

פרסום הדברים הביא להתעוררות גדולה בציבור, והמארי דאתרא שליט"א הודיעו כי לאחר חג השבועות יערכו כינוס גדול לכל הספרים להורותם את כל פרטי ההלכות והדינים לכל יכשלו. בשלב השני יקבלו הספרים תעודה המעידה כי למדו היטב את ההלכות וקיבלו על עצמם לספר אך ורק על פי דת תורתנו הקדושה.

דא עקא, שבכך אין די, משום שגם הציבור המסתפר ובפרט צעירי הצאן אינם בקיאים דים בהלכות אלו להלכה ולמעשה, ואינם יודעים על מה יש להקפיד. וידוע שבדינים אלו האיסור הוא על המקיף והניקף כאחד, ולעיתים בקשות שונות ומשונות מצד המסתפרים שאינם יודעים את האיסור מכשילות את הספר ואת המסתפר עצמו, ועל כן יערכו כינוסים ע"י רבני העיר גם לקהל הקדוש, בהם יבוארו הלכות אלו לפרטי פרטיהם למען ידעו כולם את חומר האיסור ואת דיניו.

כמובן, שלהצלחת הענין יש חשיבות רבה ועצומה לכוח הציבור. ואם כל הציבור יעמדו כאיש אחד ויקפידו להסתפר רק אצל מי שעבר הדרכה מטעם רבני העיר שליט"א ואושר על ידם כמי שבקי בהלכות וש אפשר להסתפר אצלו, הרי שבכך תמוגר תופעה זו לגמרי, ויימנעו מכשולות רבים ממי שאינו יודע וממי שאינו רוצה לדעת...

ולמזהיר ולנזהר - שלומים תן כמי נהר!

ב"ה זכתה עירנו, עיר התורה בערי יהודה "ביתר עילית", להיות מקום של חכמים וסופרים, חסידים ואנשי מעשה, יראים ושלמים, המהדרים אחר המצוות ומדקדקים בקיומם, ונזהרים מכל איסור וחשש איסור, אולם, למרבה הפלא, בתחום אחד - של איסור הקפת הראש והזקן - הפרוץ מרובה על העומד, והמכשלה רבה עד מאוד, כיון שהלכות אלו הם כהררים התלויים בשערה...

מזה זמן רב הורגש הצורך להסדיר כהלכה את הפיקוח על המספרות בעיר, כדי שהבאים בשעריהם לא ייכשלו, חלילה, באיסורי תורה חמורים.

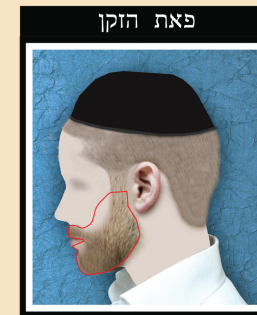
חשבו רגע, מה הייתם אומרים למשמע הידיעה המצמררת שאנשים יראים ושלמים, שומרי תורה ומצוות בהידור רב ובהקפדה יתירה, נכשלים [בשוגג] באכילת חזיר!!! היתכן!!! חזיר?!? כאן בביתר?!?! הלא לבכם היה נקרע לגזרים. כל הון וכח שבעולם הייתם נותנים לתקן את הפירצה הזאת.

הסכיתו ושמעו למה שכתב רבנו הסבא קדישא החפץ חיים זיע"א: "ויש שנכשלין בעוון 'בל תקיפו' הזה מפני חסרון ידיעה שאינן יודעים את חומר האיסור, שאילו היה יודע שהוא לאו גמור מן התורה כמו אכילת חזיר, לא היה מפקיר עצמו לעשות זאת, כי הלא אכילת חזיר מי שהוא בכלל ישראל לא היה מתיר לעצמו בשום פנים בעולם" (קונטרס "תפארת אדם").

לאחרונה הובאו לידיעת הציבור כמה מקרים, בהם נכשלו יהודים יראי שמים באיסורים דאורייתא ממש של הקפת הראש והזקן, על ידי תספורות אצל אנשים שאינם בקיאים בהלכות אלו, ואשר על ידי פעולות קטנות,

דוגמאות להאסור והמותר בתספורת פאת הראש והזקן

התמונות היו למראה עיני הגרש"ז אולמן שליט"א
מבית דינו של מרן הגר"ש וואזנר זצוק"ל

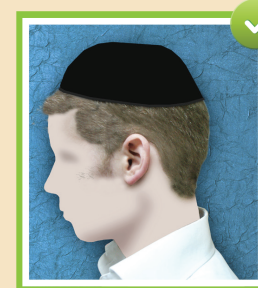

המקום המסומן הוא מקום פאות הזקן שאסור להוריד שם את השיער בתער, אבל מותר לגלח שם במספריים

המקום המסומן הוא מקום פאות הראש שאסור להוריד שם שיער. מכיון שקשה לקבוע אורך מדויק לזה, דעת מרן הסטייפלר זצ"ל שכדי לצאת מכל חשש נכון להשאיר באורך 5 מ"מ.

איסור הקפת פאת הראש

פאתים רחבים ברמת צפיפות מועטת בצד שלכיוון העין, דינם כפאת הזקן

פאתים רחבים ברמת צפיפות זהה לכל רוחבם, דינם כפאת הראש לאיסור

אסור להוריד שער פאת הראש בתער

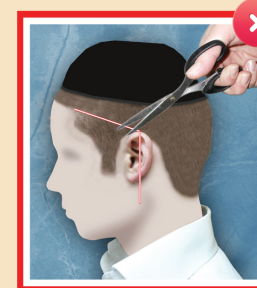

כדי לצאת מכל חשש נכון שלא לקצר שם במספריים או במכונה כשאנו משאיר 5 מ"מ

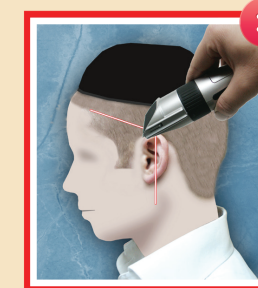

מותר לקצר את שער פאת הראש במספריים או במכונה עם פלסטיק שמשאיר אורך 5 מ"מ

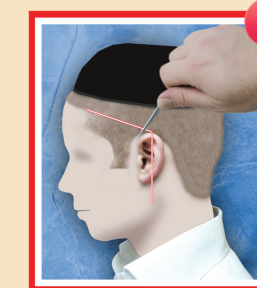
שיער מעל האוזן

כדי לצאת מכל חשש נכון שלא להוריד שיער מעל האוזן במספריים כשאנו משאיר 5 מ"מ

אין להוריד שיער מעל האוזן במכונה ללא פלסטיק

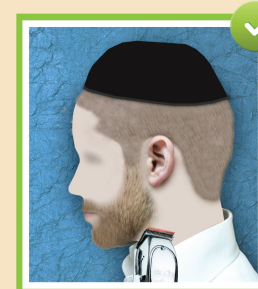

אין להוריד שיער מעל האוזן בתער

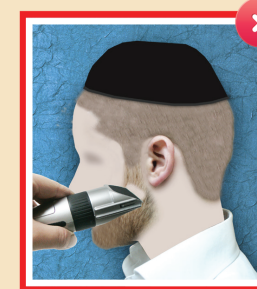

מותר לקצר שיער מעל האוזן במכונה עם פלסטיק שמשאיר אורך 5 מ"מ

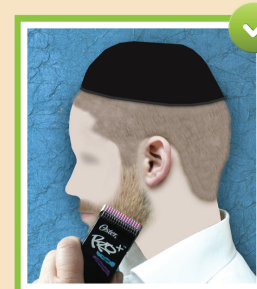
איסור השחתת הזקן

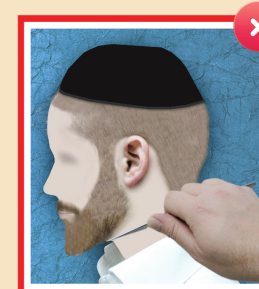
במכונת תספורת שהחלק העליון גבוה מעל התחתון ב 2 מ"מ, מותר לקצר בזקן ובגרין בכל צורה

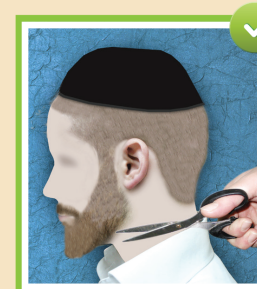
אסור לקצר ולנקות בזקן במכונת תספורת שהסכינים מסתיימים בשווה כשהחלק הנע מונח על הבשר

מותר לקצר ולנקות בזקן ובגרין במכונת תספורת שהסכינים מסתיימים בשווה, כשהחלק הנע מונח על הבשר

אסור לקצר ולנקות בזקן ובגרין בתער

מותר לקצר ולנקות בזקן ובגרין במספריים

לרגל הקמת הועדה ההלכתית בענין איסור פאת הראש ע"י רבני העיר שליט"א, ביקשנו מהרה"ג ר' **אברהם חיים עדס** שליט"א בעל מחבר ספר '**פאת זקנך**' שידיו רב לו בתחום, לבאר ולפשט לנו את המושגים הבסיסיים.

◆ **שאלה**

כבוד הרב, שמענו על הקמת הועדה בענין איסור פאת הראש ע"י רבני העיר שליט"א האם לדעת הרב זה דבר נצרך ולא קצת משונה ומיותר?

תשובה

בהחלט זה לא משונה! וההיפך הגמור – וכמו שכל יהודי יר"ש מבין שצריך הכשר על חנות בשר, ואפילו שהמוכר הוא ירא שמים עם זקן ופאות ומתפלל בנץ החמה, אם אין לו הכשר מגוף מוסמך, אף אחד לא יכנס לחנותו על סמך זקנו ופאותיו הארוכות, כך צריכה להיות הגישה לגבי התספורת, אי אפשר לסמוך על זה שהספר הוא עם כפה שחורה, או אפילו עם זקן ופאות, כי הרבה פעמים הספר אינו יודע כלל את ההלכות על בוריין, ולפעמים הוא כידוע את ההלכות אך יש לו לחץ מצד המסתפרים שגורם לו להקל במקום שיש איסורים ודאיים, ולכן אם הוא ילמד את ההלכות כמו שצריך ויקבל על עצמו לספר רק על פי הוראות הרבנים, הרי שיהיה לו גב ויוכל לעמוד בפני הלקוחות.

◆ **שאלה**

האם הרב יוכל לפרט לנו את הבעיות והמכשולים הבסיסיים שיש בתספורת?

תשובה

כן, בודאי. יש לדעת כי כל מי שמספר ולא למד היטב את ההלכה יכולה להיות אצלו בעיה חמורה של איסורי תורה, הן מצד איסור הקפת הראש והן מצד איסור גילוח הזקן. ואפרט לדוגמא: בפאות הראש – צריך לדעת מהיכן עד היכן הוא המקום המדויק של פאות הראש, ובמקום הזה צריך להשאיר את כל השערות בשיעור של לכוף ראשו של השערה לעיקרה, (לאחר בירור הוברר שזה כ-5 מ"מ). כמו כן יש עוד בעיה של איסור דאורייתא שיכולה להיות וזה כשמסדרים את הפאות הצמודות ללחי (מה שמכונה אצל הבחורים 'פתיים') אם גוזרים צמוד, יש בזה ממש איסור תורה של הקפת הראש, שהרי השערות הצמודות לבשר הם בודאי לא 5 מ"מ ואולי 1 מ"מ. ועל כן כל זמן שהספר לא למד היטב את ההלכה הוא יכול להיכשל ולהכשיל באיסורי תורה.

אני זוכר שבא אלי יהודי שהראה לי את פאותיו והשתוממתי למראה עיני, הוא גילח משני הצדדים של הפאה, וטענתו היתה שכך הספר סיפר אותו, האם זו יכולה להיות טענה?

◆ **שאלה**

אדם שמבקש מהספר שלא יעשה לו 'בתער' בשום מקום בראש, האם הוא מוגן ואין לו מה לחשוש?

תשובה

בהחלט יכולות להיות לו בעיות נוספות, וצריך להגיד לספר שלא יעשה לו במקומות האסורים במכונה מספר 0 או במספריים. לצערנו היום המודה שמקצצים את הפאות

הצמודות לבשר דק מאוד כמו שסיפרתי מקודם, ובמספריים כעין אלו יש איסור תורה.

◆ **שאלה**

אדם שמבקש להסתפר כהלכה, אלא שהספר לא סיפר אותו כהוגן, האם הוא עבר איסור?

תשובה

בודאי שהוא עבר איסור. אדם צריך להיות ערני למה שמספרים אותו, וגם איסור בשוגג הוא דבר חמור מאד.

◆ **שאלה**

אם כל כך ברור שצריך להדריך את הספרים כראוי, כיצד עד עכשיו לא קרה הדבר?

תשובה

התשובה פשוטה, בכל מקום של קדושה יש ניסיון, כאחד שהתעסק בנושא רבות בשנים, ידוע לי מקרוב על הרבה מקומות שכבר לפני כמה שנים תכננו לא פעם על הקמת ועדה בנושא שתדריך ואף תפקח על הספרים, ובכל פעם צץ איזה קושי שלא נתן לדבר להתקדם. בעזרת ה' זכות הציבור המשתוקק לדבר הגדול הזה, תעמוד לה לעיר ביתר עילית ולרבניה שתהיה מהראשונים שעמדו בפרץ והצילו את הציבור ממכשולים רבים ומאיסורים חמורים.

◆ **שאלה**

האם מה שמקימים עכשיו הוא כדי שכל הציבור יהדרו בגודל הפאות או שהוא בא להציל מאיסורי תורה ממש?

תשובה

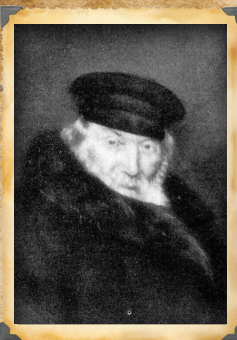
ידוע שהחפץ חיים זיע"א אמר שבכל איסורי תורה חז"ל עשו סייגים ומשמרות, כדי להרחיק את האדם מן העבירה דאורייתא, אבל בדבר אחד חז"ל לא רצו לעשות סייג, וזה בתספורת של פאות הראש והזקן, וזה כדי שבני האדם ידעו להעריך את הסייגים שהם כן עשו בשאר הלאוים. ומכאן צריך לדעת שבתספורת הראש והזקן אין דבר שהוא באמצע, יש רק או מותר או שחם וחלילה עוברים על איסורי תורה ממש!!! ולכן אם אתה שואל האם הקמת הועדה בא להוסיף הידורים, התשובה היא לא בא' רבתי, הועדה באה להציל מאיסורין דאורייתא ממש.

◆ **שאלה**

האם עתה יוכל האדם להיכנס למספרה מאושרת על ידי הרבנים, ולהיות שקט ובטוח שהספר יספר אותו רק לפי ההלכה, או שבכל זאת הוא צריך לחשוש ולשים לב?

תשובה

בודאי שמטרת הועדה היא כדי להיות רגועים ושקטים שהספר ידע את ההלכה ויספר כהלכה, וגם לתת לו כח לעמוד בלחץ של אותם מסתפרים המבקשים כל מיני בקשות למיניהם. אבל עדיין למרות כל זה, נדרשת ערנות כדי שחלילה וחלילה לא

"וויש שנכשלין בעוון בל תקיפו הזה מפני חסרון ידיעה שאינן יודעים את חומר האיסור, שאילו היה יודע שהוא לאו גמור מן התורה כמו אכילת חזיר, לא היה מפקיר עצמו לעשות זאת, כי הלא אכילת חזיר מי שהוא בכלל ישראל לא היה מתיר לעצמו בשום פנים בעולם

ועל כן עליו לדעת כי לא נופל איסור בל תקיפו מאכילת חזיר, ואדרבה חמור ממנו וכו'

ומי יודע כמה אלפים מקטרגים יברא על ידי עווננו, וכל אחד מהם ממתין עליו לנקום נקמתו ממנו לאחר מותו. ופעמים הרבה יפעלו בקטרוגם בראש השנה השנה לקפח ממנו את חיי או שאר ייסורים.

ואם כן האיש שהרגיל עצמו בזה ונתקבץ לו על ידי זה כמה מאות לאוין דאורייתא משנה אחת, רעדה תאחזו נפשו בזכרו שכמה מאות מלאכי חבלה לבושים שחורים ומתעטפים שחורים יהיו רצין אחריו. זה יאמר - נבראתי ביום פלוני, וזה יאמר - נבראתי ביום פלוני, ואחר כך יגמר דינו שיהיו מלפפין אותו להוליכו לגהינם מקום החושך והמר ושם ישפטו אותו...

ומי יוכל לשער גודל הייסורים והצרות שסובל על לאו אחד בגיהנם.

וכמה יתמרמר לב האדם בזכרו שעל ידי שמקיף פאת ראשו וזקנו פסלתו התורה לשום עדות ושבועה בעולם, והוא בכלל כת רשעים, וכמה יצטער נפש האדם בזכרו ששם רשע עליו".

(החפץ חיים בקונטרס "תפארת האדם" פרק ב' ג')

שמסתפר אצל ספר שאינו מאושר על ידי הועדה, הוא מכשול חמור וצריך למחות בו, כיון שהוא פורץ את הגדר שגדרו הרבנים. והכח נמצא אצל הציבור כיון שאם ימנעו מלהסתפר אצל ספר לא מאושר, ימנעו מכך איסורים רבים, ובכך נבער את הנגע מהעיר.

◆ **לסיכום:**

אחרי שהציבור יתרגל להסתפר אצל ספרים שקבלו אישור, הוא יתפלא על עצמו כיצד קודם לכן נכנסו לכל ספר מזדמן וסמכנו עליו בעינים עצומות כאילו הכל אצלו הלכה למשה מסיני, וגם הספרים צריכים חיזוק, כיון שהם חשופים לנסיגות על ידי דרישות משונות מהלקוחות. וה' יעזור שנזכה לומלאה הארץ דעה את ה' במהרה, אמן. ◆

« יהי טעות ולא יהא מכשול. וידוע שמרן הסטייפלר זיע"א כשהיה מסתפר היה מניח את ידיו הקדושות על מקום הפאות כדי שבטעות הספר לא יכשל ויוריד מהפאות במקום שאסור.

◆ **שאלה**

האם אפשר לסמוך על כך שהספר הוא אברך בן תורה, שידוע את ההלכות, או שגם הוא צריך את הדרכת ואישור הועדה?

תשובה

בהחלט גם הוא צריך הדרכה, כיון שהרבה פעמים למרות שהוא ירא שמים יתכן שנעלם ממנו איזה פרט מפרטי ההלכה, ושוב יש חששות דאורייתא!! ומלבד זאת כיון שרבני העיר שליט"א תקנו לטובת העיר את הקמת הועדה, הרי מי